

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Απλούστευση της αδειοδότησης για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας»

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Με το παρόν σχέδιο νόμου επιδιώκεται η ουσιαστική αλλαγή και συγκέντρωση των διάσπαρτων κανόνων που ισχύουν μέχρι σήμερα για την άσκηση των οικονομικών δραστηριοτήτων που αποτελούν αντικείμενό του και η κατα το δυνατόν δημιουργία ενός κωδικοποιημένου συνόλου διατάξεων που θα διέπουν αυτές. Σκοπός επίσης του παρόντος νόμου δεν είναι απλά να ρυθμίσει τις διαδικασίες αδειοδότησης που ρητα υπάγονται σε αυτόν, αλλά και να δώσει στην διοίκηση την δυνατότητα να υπαγάγει στις ίδιες ταχείες, διαφανείς και εξασφαλιστικές του δημοσίου συμφέροντος διατάξεις και άλλες οικονομικές δραστηριότητες.

Οι περίπλοκες διατάξεις που μέχρι σήμερα ίσχυαν ήταν αναποτελεσματικές για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος, αλλά αποτελούσαν ταυτόχρονα και σημαντικό παράγοντα για την αποθάρρυνση της δραστηριοποίησης επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Αυτό που επιδιώκεται με τον παρόντα νόμο είναι η δημιουργία ενός σαφούς, απλού, σταθερού και ευέλικτου ρυθμιστικού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και την ενίσχυση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, η οποία μέχρι σήμερα σε σημαντικό βαθμό εξαρτάται από το δημόσιο, και η παροχή ουσιαστικής ώθησης για το ξεδίπλωμα της επιχειρηματικότητας των Ελλήνων.

Σκοπός είναι να στραφεί ο ελληνικός ιδιωτικός τομέας και ο Έλληνας εργαζόμενος, ο επιστήμονας, ο επιχειρηματίας στην αυτοδύναμη ανάπτυξη που μπορεί να αποκτήσει με μια νέα επιχείρηση, μικρή, μεσαία ή μεγαλύτερη. Να αντιμετωπισθεί η ανεργία με την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας ως

ρεαλιστικής εναλλακτικής επιλογής, δηλαδή με την παροχή της δυνατότητας, γρήγορα, απλά και με ρυθμιστική ασφάλεια, άρα με ελεγχόμενο κόστος, να δοθεί χώρος για την ανάπτυξή της. Ταυτόχρονα επιδιώκεται η δημιουργία ενός πλαισίου επενδυτικού που θα προσελκύσει πραγματικές επενδύσεις από το εξωτερικό και θα συμβάλλει στην επαναβιομαχηνοποίηση της χώρας, στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και την επέκταση τομέων που παραδοσιακά είναι πολύ δραστήριοι στην Ελλάδα, αλλά και νέων τομέων επιχειρηματικής δραστηριότητας στην πραγματική οικονομία.

Για την εξασφάλιση όλων των παραπάνω ενισχύεται ουσιαστικά το νομικό πλαίσιο ώστε να η διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος να είναι άμεση και αποτελεσματική. Ο παρών νόμος συνεπώς είναι (α) αναπτυξιακός αφού δημιουργεί ένα σαφές και απλό πλαίσιο άσκησης της οικονομικής δραστηριότητας περιορίζοντας την παρέμβαση της διοίκησης εκεί μόνο όπου είναι αναγκαία, (β) μεταρρυθμιστικός αφού αποσκοπεί στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σαν όπλο ουσιαστικής αντιμετώπισης της ανεργίας και (γ) αντιγραφειοκρατικός, αφού όχι μόνο περιορίζει την γραφειοκρατία για τις αδειοδοτήσεις, αλλά επιπλέον καθορίζει με σαφήνεια το πλαίσιο λειτουργίας των αρχών που εμπλέκονται σε αυτή την διαδικασία καθιστώντας και αυτές πιο αποτελεσματικές και αντιμετωπίζοντας αποφασιστικά το πρόβλημα των συναλλαγών στο περιθώριο του νόμου. Τα παραπάνω επιδιώκονται μέσα στα όρια που θέτει το Ελληνικό Σύνταγμα για την προστασία του δημόσιου συμφέροντος και ιδίως της προστασίας του περιβάλλοντος.

Με αυτά τα δεδομένα, το παρόν νομοσχέδιο εκκινεί από τις θέσεις της νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η νομολογία του ΣτΕ μέχρι σήμερα είναι εξαιρετικά αναπτυγμένη και λεπτομερειακή. Από αυτή έχουν προκύψει συγκεκριμένες σταθερές αρχές που δίνουν τις κατευθύνσεις για τους όρους και τις προϋποθέσεις που επιτρέπουν τον περιορισμό της οικονομικής δραστηριότητας ως ατομικού συνταγματικά προστατευόμενου δικαιώματος και την ιεράρχηση των επιμέρους διατάξεων του Συντάγματος.

Το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο πρέπει να εξασφαλίζει ότι θα υπάρχει αποτελεσματική παρέμβαση της διοίκησης ρυθμιστικά όταν το δημόσιο συμφέρον το επιβάλλει, και στην έκταση που είναι αναγκαίο για την προστασία του. Καλείται η εκτελεστική εξουσία να προβεί σε μια ουσιαστική εκτίμηση του κινδύνου που μια οικονομική δραστηριότητα συνεπάγεται για το δημόσιο συμφέρον και να επιβάλλει άμεσα τα μέτρα εκείνα που ουσιαστικά θα αποτρέψουν τον κίνδυνο, παρέχοντας ουσιαστική προστασία, χωρίς περιορισμό του ατομικού δικαιώματος όταν αυτό δεν δικαιολογείται και όπως το Σύνταγμα επιτάσσει. Αυτό σημαίνει ότι σε πρώτο στάδιο προσδιορίζεται αν από την άσκηση συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας τίθεται σε κίνδυνο συγκεκριμένο δημόσιο συμφέρον. Στο δεύτερο βήμα προσδιορίζεται η έκταση του κινδύνου από την συγκεκριμένη δραστηριότητα για το συγκεκριμένο δημόσιο συμφέρον. Στο τρίτο στάδιο προσδιορίζεται ποιό είναι το μέτρο και το είδος της παρέμβασης που θα άρει αποτελεσματικά αυτόν τον κίνδυνο για το δημόσιο συμφέρον και θα προστατέψει με τον τρόπο αυτό το δημόσιο συμφέρον. Αυτά είναι τα τρία βήματα τα οποία πρέπει να ακολουθηθούν και όσο περισσότερο τυποποιημένη μπορεί να γίνει αυτή η προσέγγιση, τόσο πιο αποτελεσματική θα είναι η στάθμιση ανάμεσα στην ελευθερία άσκησης της οικονομικής δραστηριότητας και την προστασία του δημοσίου συμφέροντος, η οποία καταδεικνύει την αποτελεσματικότητα της δημοκρατικής λειτουργίας της εκτελεστικής εξουσίας σε μια άμεση και καθημερινή δραστηριότητα του πολίτη που είναι η οικονομική δραστηριότητα.

Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα είναι να δωθεί η δυνατότητα σε περισσότερους πολίτες να αναπτύξουν την επιχειρηματικότητα τους αντί να επιδιώκουν την μισθωτή εργασία, αλλά και η ανάπτυξη της οικονομίας με επενδύσεις που θα δημιουργήσουν καλύτερες συνθήκες για όλους και νέες θέσεις εργασίας.

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρα 1 έως 3

Με το άρθρο 1 τίθενται οι κατευθυντήριες αρχές για την λειτουργία όλου του νόμου. Οι αρχές αυτές είναι οι ερμηνευτικές κατευθύνσεις που πρέπει να ακολουθηθούν για την εφαρμογή του νόμου και ενσωματώνουν την λογική και σε σημαντικό βαθμό το λεκτικό της νομολογίας του ΣτΕ. Με την εφαρμογή τους επιδιώκεται ο περιορισμός του ατομικού δικαιώματος της οικονομικής ανάπτυξης αν αυτό είναι αναγκαίο για την αποτροπή κινδύνου για το δημόσιο συμφέρον. Η προστασία του δημοσίου συμφέροντος προτάσσεται και ο περιορισμός του ατομικού δικαιώματος δικαιολογείται στο μέτρο ακριβώς που η αποτροπή του κινδύνου για το δημοσίου συμφέρον επιβάλλει. Η ύπαρξη συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού, η ρυθμιστική σαφήνεια, σταθερότητα και αποτελεσματικότητα είναι τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη αυτών των στόχων.

Με το άρθρο 2 καθορίζεται το αντικείμενο του νόμου και παρέχεται η δυνατότητα στην εκτελεστική εξουσία να υπαγάγει και άλλες δραστηριότητες στις διατάξεις του πάροντος νόμου, κάτι που διευκολύνεται από το γεγονός ότι οι γενικές κατευθυντήριες γραμμές του άρθρου 1 αποδίδουν την νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας σε σχέση με τις προϋποθέσεις που το Σύνταγμα θέτει για τον περιορισμό του ατομικού δικαιώματος της οικονομικής ανάπτυξης όταν από την άσκηση του προκαλείται κίνδυνος για το δημόσιο συμφέρον. Επίσης η επιλογή της εκμετάλλευσης των δυνατοτήτων που δίνει η σύγχρονη τεχνολογία από την πρώτη στιγμή γίνεται κεντρική επιλογή σύμφωνα με το άρθρο 3 και μέσω αυτών επιτυγχάνεται μεγαλύτερη ταχύτητα, διαφάνεια και αμεσότητα για τις επιχειρήσεις.

Άρθρο 4

Με το άρθρο 4 εισάγεται ο κανόνας ότι κάθε οικονομική δραστηριότητα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του νόμου μπορεί να ασκείται χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε προηγούμενη παρέμβαση της διοίκησης. Το συνταγματικά κατοχυρωμένο ατομικό δικαίωμα της ελευθερίας της οικονομικής ανάπτυξης περιορίζεται μόνο αν αυτό δικαιολογείται και στην έκταση που αυτό δικαιολογείται από την ύπαρξη κινδύνου για το δημόσιο συμφέρον. Με τη δεύτερη παράγραφο του άρθρου αυτού εισάγεται η καταβολή παραβόλου που αποκλειστικό σκοπό έχει την εξασφάλιση πόρων για την προστασία και τον έλεγχο όσων ακούν κάποια οικονομική δραστηριότητα σύμφωνα με το νόμο. Το παράβολο πρέπει να είναι αυστηρά περιορισμένο στη κατεύθυνση εξυπηρέτησης αυτού του σκοπού. Για το σκοπό αυτό λαμβάνονται πρωτίστως και κυρίως υπ' όψιν οι οικονομικές δραστηριότητες που ασκεί το κάθε πρόσωπο, η έκταση στην οποία απαιτούνται πόροι για την εποπτεία αυτών, αλλά και δευτερευόντως η έκταση στην οποία απαιτούνται πόροι για την συνολική εποπτεία των οικονομικών δραστηριοτήτων, αφού η εποπτεία σκοπό έχει την διασφάλιση του συνολικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος και του δημοσίου συμφεροντος και στο πλαίσιο αυτό οι οικονομικές δραστηριότητες όλων αλληλοεπιδρούν.

Άρθρο 5

Με το άρθρο 5, σύμφωνα και με την ευρέως ακολουθούμενη πρακτική της νομοθεσίας της ΕΕ, επιλέγεται η προσέγγιση της υπαγωγής του διοικουμένου σε συγκεκριμένο γενικά και καθολικά εφαρμόσιμο **πλαίσιο υποχρεώσεων που τίθεται για όλα τα πρόσωπα τα οποία ασκούν μια συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα ή ομάδα συναφών δραστηριοτήτων.** Η διοίκηση θέτει τους κανόνες ανά οικονομική δραστηριότητα ή ομάδα συναφών δραστηριοτήτων και ο διοικούμενος υπάγει εαυτόν σε αυτές **με μια απλή υπεύθυνη δήλωση.** Με μόνη την υπεύθυνη δήλωση εκκινεί η δραστηριότητα του. **Δεν απαιτείται, ούτε εκδίδεται ατομική διοικητική πράξη.**

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 περιγράφεται η μεθοδολογία που πρέπει να ακολουθείται για να προσδιορισθεί **αν η άσκηση συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας προκαλεί κίνδυνο σε δημόσιο συμφέρον που επιβάλλει την υπαγωγή της οικονομικής δραστηριότητας σε καθεστώς γενικών όρων λειτουργίας** και στην παράγραφο 3 ο τρόπος υπολογισμού των προσηκόντων κατά τα ανωτέρω μέτρων που θα αποτελέσουν περιεχόμενο των γενικών όρων λειτουργίας, σύμφωνα με καθορισμένη εκ των προτέρων και προδιαγεγραμμένη διαδικασία. Τα ανωτέρω, είναι εξειδίκευση των γενικών αρχών του άρθρου 1. Οι παράγραφοι 4 έως και 10 περιγράφουν με λεπτομέρειες την διαδικασία διαβούλευσης, η οποία πρέπει να ακολουθείται για τον προσδιορισμό των γενικών όρων ώστε οι διοικούμενοι να μην αντιμετωπίζουν εκπλήξεις και να επιτυγχάνεται πληρέστερα ο σκοπός του νομου.

Η παράγραφος 10 καθιστά σαφές ότι η υπεύθυνη δήλωση και μόνο αρκεί για την άσκηση της οικονομικής δραστηριότητας. Η βεβαιωτική πράξη της διοίκησης αποτελεί ευχερεια και όχι υποχρέωση του προσώπου. Η βεβαιωτική πράξη δεν μπορεί να αποτελέσει πρόκριμα για οποιοδήποτε δικαίωμα ή υποχρέωση του διοικουμένου ιδίως αφού η διαδικασία θα γίνεται ηλεκτρονικά και θα τηρούνται οι αρχές δημοσιότητας του άρθρου 1, οπότε και οποιοσδήποτε μπορεί να βεβαιώσει την τήρηση ή όχι των προϋποθέσεων για την άσκηση μιας οικονομικής δραστηριότητας. Τονίζεται όμως, πάντως, ότι αν και όποτε ζητείται είναι εξαιρετικά σημαντικό η βεβαιωτική πράξη να εκδίδεται άμεσα. Η λογική της παρ. 11 είναι ίδια με αυτή της παρ. 2 του άρθρου 4.

Άρθρο 6

Αν η προστασία συγκεκριμένου δημοσίου συμφέροντος το επιβάλλει, μπορεί μέρος των όρων που θα πρέπει να τηρήσει ο διοικούμενος σύμφωνα με το άρθρο 5 **να είναι τήρηση συγκεκριμένου προτύπου.** Σε αυτήν την περίπτωση, ο διοικούμενος υποχρεούται να λάβει την πιστοποίηση και με μόνο την υπεύθυνη δήλωση ότι την έχει λάβει μπορεί να ξεκινήσει να

δραστηριοποιείται, στο μέτρο που οι όροι λειτουργία καλύπτονται από το πρότυπο. Η εκτίμηση αν δικαιολογείται επιβολή προτύπων γίνεται με βάση τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 5 που με την σειρά τους είναι εξειδίκευση των γενικών αρχών του άρθρου 1. Αρκεί η δήλωση του προσώπου ότι πληροί τις προϋποθέσεις του συγκριμένου προτύπου, καθώς η περίπτωση αυτή είναι εξειδίκευση και μέρος των προβλεπομένων στο άρθρο 5.

Η χρήση προτύπων μπορεί να είναι η επιβεβλημένη επιλογή σε κάποιες περιπτώσεις σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 5. Αλλά και όταν δεν είναι η επιβεβλημένη επιλογή στην έκταση που δεν αντιτίθεται στο άρθρο 1 η διοίκηση έχει την διακριτική ευχέρεια να την υιοθετεί.

Τα πρότυπα επιτυγχάνουν μεγαλύτερη ταχύτητα, αποτελεσματικότητα, διαφάνεια και ασφάλεια δικαίου προς όφελος των επενδυτών αλλά και των καταναλωτών. Ο κίνδυνος της τυποποίησης είναι ότι μπορεί να αποτρέψει την δημιουργικότητα και για αυτό τον λόγο η επιβολή τους με ρυθμιστικές και κανονιστικές διατάξεις πρέπει να γίνεται με τρόπο που να μην κατατείνει στο κλείσιμο της αγοράς ούτε να δίνει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε κάποιους έναντι άλλων και να επιδιώκει τεχνολογική ουδετερότητα. Η επιλογή του κατά την γνώμη κάθε προσώπου βέλτιστου τρόπου λειτουργίας εναπόκειται σε αυτό, η επιβολή του αναγκαίου για την εξασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος είναι ο σκοπός του νομοθέτη και του ρυθμιστή και αυτός πρέπει να εξυπηρετείται από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρα 7-14

Στην περίπτωση που η ανάγκη προστασίας συγκεκριμένου δημοσίου συμφέροντος το επιβάλλει, απαιτείται προηγούμενη έγκριση λειτουργίας. **Μόνο στην περίπτωση αυτή ή άσκηση οικονομικής δραστηριότητας προϋποθέτει έκδοση ατομικής διοικητικής πράξης.** Σε όλες τις προηγούμενες περιπτώσεις δεν απαιτείται έκδοση διοικητικής πράξης για την άσκηση μιας οικονομικής δραστηριότητας. Τον εξαιρετικό χαρακτήρα τονίζει και η παράγραφος 3 του άρθρου 7.

Στις παραγράφους 2 έως 4 τίθενται οι όροι με τους οποίους εκτιμάται αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις να υπαχθεί οικονομική δραστηριότητα σε προηγούμενη έγκριση λειτουργίας και τρόπος προσδιορισμού των όρων και πορύποθέσεων που θα διέπουν την άσκηση της συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας. **Με Προεδρικό Διάταγμα καθορίζεται αν οικονομική δραστηριότητα ή δέσμη οικονομικών δραστηριοτήτων προϋποθέτει έγκριση λειτουργίας και με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζεται το συγκεκριμένο σύνολο προϋποθέσεων και όρων που θα μπορούν να επιβληθούν σε σε κάθε επιχείρηση με την εκτελεστή ατομική διοικητική πράξη με την οποία θα της δίδεται έγκριση λειτουργίας για τη συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα.** Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται να τεθεί συγκεκριμένο και σαφές πλαίσιο και να περιορισθεί η διοικητική ευχέρεια της διοίκησης με τρόπο που να εξασφαλίζεται ρυθμιστική σαφήνεια, διαφάνεια, αποτελεσματικότητα και σταθερότητα.

Με την ατομική διοικητική πράξη έγκρισης λειτουργίας που δίδεται σε κάθε πρόσωπο συγκεκριμενοποιούνται και εξειδικεύονται οι όροι που προβλέπονται στο Προεδρικό Διάταγμα για την συγκεκριμένη περίπτωση, εφ'όσον και μόνο όταν αυτο είναι αναγκαίο και στην έκταση που αυτό λόγω των επιμέρους χαρακτηριστικών της συγκεκριμένης δραστηριότητας δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί ήδη από το Προεδρικό Διάταγμα. Επιδιωκόμενος σκοπός όμως είναι το προεδρικό διάταγμα να είναι κατά το δυνατόν λεπτομερές ώστε ένα πρόσωπο να υπόκειται απευθείας στους όρους και προϋποθέσεις του πδ και να μην απαιτείται κατά το δυνατόν περαιτέρω εξειδίκευση τους από την ατομική διοικητική πράξη με την οποία αποκτά το δικαίωμα.

Με την παρα.10 του άρθρου 7, επιδιώκεται η ρυθμιστική σταθερότητα. Η διάταξη αυτή δεν επιτρέπει την τροποποίηση Προεδρικού Διατάγματος με το οποίο εισάγεται υποχρέωση έγκρισης λειτουργίας αν δεν έχει παρέλθει πενταετία. Με τον τρόπο αυτό επιβάλλεται η υιοθέτηση της επαρκέστερης δυνατής διάταξης και αποτρέπεται η τροποποίηση της χωρίς να υπάρχει μείζον αντικειμενικός λόγος επιβαλλόμενος από πιθανό ζήτημα αντισυνταγματικότητας, εκτός και αν παρέλθει εύλογο χρονικό διάστημα που

επιβάλλει τον επανέλεγχο των διατάξεων εν όψει των πιθανών εξελίξεων και των πιθανών νέων ή διαφορετικών αναγκών.

Με το άρθρο 8 προβλέπεται ότι **είναι δυνατόν κάποιος από τους όρους ή προϋποθέσεις που κρίνεται με το πδ** που υπάγει οικονομική δραστηριότητα σε προηγούμενη έγκριση λειτουργίας **να καλύπτονται με την υιοθέτηση προτύπων**. Στην περίπτωση όμως αυτή και σε αντίθεση με την υιοθέτηση προτύπων στο πλαίσιο των γενικών όρων λειτουργίας, η δήλωση ότι συγκεκριμένο πρόσωπο που επιθυμεί να ασκήσει οικονομική δραστηριότητα έχει αξιολογηθεί και πιστοποιηθεί, γίνεται από τον οργανισμό αξιολόγησης, ο οποίος με τον τρόπο αυτό έχει και μεγαλύτερη ευθύνη. Κατά τα λοιπά ισχύει ότι και για την πιστοποίηση υπό τα άρθρα 5 και 6.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι η παρ.3 του άρθρου 9 του νόμου. Αν αίτηση για έγκριση λειτουργίας δεν απαντηθεί εντός της νόμιμα προβλεπόμενης προθεσμίας, τότε η αίτηση θεωρείται ότι έχει γίνει δεκτή. Η διαταξη αυτή η οποία σκοπό έχει αφενός να επιταχύνει τις διαδικασίες εφ'ετέρου να δημιουργήσει ρυθμιστική σταθερότητα συμπληρώνει την λογική του άρθρου 7 αφού στο προεδρικό διάταγμα με οποίο οικονομική δραστηριότητα ή ομάδα ομοειδών οικονομικών δραστηριοτήτων υπάγονται σε προηγούμενη έγκριση λειτουργίας περιέχει ήδη του όρους και προϋποθέσεις λειτουργίας του προσώπου αφού του δωθεί η έγκριση. Τέλος καθίσταται σαφές ότι στο πλαίσιο εφαρμογής του νόμου καταργείται η διαδικασία έγκρισης και προέγκρισης η οποία είχε αποδειχθεί ότι ήταν εξαιρετικά προβληματική και προϊόν των αρυθμιών της διοίκησης και του υπάρχοντος άστοχου ρυθμιστικού πλαισίου.

Το άρθρο 10 διευκολύνει την εκμετάλλευση της έγκρισης λειτουργίας και έτσι καθιστά ευχερέστερη την επένδυση και ασφαλέστερη την εκμετάλλευση της.

Με το άρθρο 11 περαιτέρω τίθενται ειδικοί κανόνες για την περίπτωση οικονομικής δραστηριότητας που μπορεί να ασκηθεί μόνο από περιορισμένο αριθμό επιχειρήσεων, όταν αυτό επιβάλλεται από λόγους αντικειμενικούς. Εδώ επιβάλλεται η τήρηση διαγωνιστικής διαδικασίας που θα εξασφαλίζει ισότιμη μεταχείριση ενώ ταυτόχρονα το πλαίσιο αυτό καθορίζεται πάλι με προεδρικό διάταγμα ώστε να εξασφαλίζεται ρυθμιστική σταθερότητα και διαφάνεια για τους διοικουμένους.

Με το άρθρο 12 προβλεπεται η δυνατότητα άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής. Για να μην υπάρξει ευρύς και ακαθόριστος χρόνος αναμονής ορίζεται ότι αν η απόφαση της διοίκησης δεν εκδοθεί εντός των δεδομένων προθεσμιών, τότε τεκμαίρεται η απόρριψη της. Με τον τρόπο αυτό ο διοικούμενος μπορεί να συνεχίσει αν επιθυμεί στην δικαστική διεκδίκηση της απαίτησης που έχει.

Με το άρθρο 13 επιδιώκεται η χρηματοδότηση των ελεγκτικών δραστηριοτήτων από τα τέλη τα όποια καταβάλλονται και έτσι επιδιώκεται να υπάρχουν πάντα οι αναγκαίοι οικονομικοί πόροι ώστε ο έλεγχος της εφαρμογής το νόμου να είναι πραγματικός και ουσιώδης.

Με το άρθρο 14 δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην συνεργασία του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα ώστε να επιτυγχάνεται μεγαλύτερη ευελιξία, λιγότερο κόστος για το δημόσιο και η αποφυγή της δημιουργίας στεγανών. Τίθενται όμως και συγκεκριμένοι σαφείς κανόνες για την έκταση της ανάμειξης του ιδιωτικού τομέα και του τρόπου υπό τον οποίο αυτό θα γίνεται. Αυτό συνοδεύεται από την μεγαλύτερη βαρύτητα η όποια δίδεται σε σύγχρονα μέσα χρηματοδότησης της δραστηριότητας των επιχειρήσεων και παροχής εξασφαλίσεων προς το δημόσιο. Έτσι και το δημόσιο είναι επαρκώς καλυμμένο και η επιβάρυνση για τον διοικούμενο μικρότερη.

Άρθρα 16 έως 18

Το Κεφάλαιο Δ θέτει **το πλαίσιο λειτουργίας της πιστοποίησης στην οποία με το παρόν σχέδιο νόμου δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα**. Με το άρθρο 15 καθορίζεται ποιοί μπορούν να ασκούν την αξιολόγηση συμμόρφωσης με πρότυπα και πώς αυτοί αξιολογούνται και εποπτεύονται καθώς και οι υποχρεώσεις τις οποίες έχουν για λόγους αποτελεσματικότητας, δημοσιότητας και διαφάνειας και καθορίζονται συγκεκριμένοι περιορισμοί και ασυμβίβαστα για όσους επιθυμούν να τηρήσουν τη δραστηριότητα της επιχείρησης που θέλει να διασφαλίσει την τήρηση προτύπων από τρίτους.

Με το άρθρο 16 καθίσταται σαφές εκ νέου ότι στο πλαίσιο του παρόντος νόμου και είτε πρόκειται **για υπαγωγή σε γενικούς όρους αξιολόγησης ή σε προηγούμενη έγκριση**, επιδιώκεται η εισαγωγή και τήρηση του προτύπου που είναι το απολύτως αναγκαίο για την εξασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος και τίποτα πέραν αυτού. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται να αποφευχθεί ο περιορισμός του ανταγωνισμού με την δημιουργία φραγμών εισόδου **από πρότυπα που αδικαιολόγητα αναιρούν την τεχνολογική ουδετερότητα και αυθαίρετα επιβάλλουν συγκεκριμένες επιλογές έναντι άλλων οδηγώντας σε ολιγοπώλια ή ακόμα και μονοπώλια**. Για την αποφυγή των συνθηκών αυτών δημιουργείται ένα πολύ σαφές πλαίσιο με το οποίο επιλέγονται τα επιβαλλόμενα πρότυπα χωρίς να απαγορεύεται βέβαια η χρήση από μια επιχείρηση και άλλων προτύπων, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι αυτά δεν είναι υποχρεωτικά για τους άλλους και δεν δημιουργούν ένα αδικαιολόγητο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Το άρθρο 17 προβλέπει ότι η επιλογή από το κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο των αξιολογητών που προβαίνουν στην διασφάλιση τήρησης των προτύπων εναπόκειται στο πρόσωπο αυτό που μπορεί να επιλέξει κατ' αρχήν ότι επιθυμεί. Η διαμόρφωση της συμβατικής σχέσης των μερών εναπόκειται επίσης αποκλειστικά σε αυτά. Για να αποφευχθεί η συναλλαγή μεταξύ των μερών το σύνολο της συμφωνίας των μερών πρέπει να περιεχονται σε μια σύμβαση.

Υπάρχει επίσης η δυνατότητα να δημοσιεύονται συγκεκριμένα υποδείγματα σύμβασης για να ενδιαφερόμενα μέρη τα οποία μπορεί κατά περίπτωση να είναι εν μέρει ή συνολικά δεσμευτικά, υπό την προϋπόθεση πάντα ότι αυτό συνάδει με τις αρχές του άρθρου 1. Συνεπώς η υποχρεωτικότητα των όρων είναι δυνατή κατ'εξάιρεση όταν αυτό είναι αναγκαίο για την εξυπηρέτηση των αρχών του άρθρου 1. Τέλος εφ'όσον αυτό δεν περιορίζει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό είναι δυνατόν να τίθεται ανωτάτο όριο τιμών για την παροχή των υπηρεσιών αξιολόγησης.

Άρθρο 18

Στην έννοια των «Οργανωμένων Υποδοχέων Δραστηριοτήτων» (ΟΥΔ) τίθενται τα επιχειρηματικά πάρκα κατά την έννοια του ν.3982/2011 ή και άλλες μορφής συγκεντρώσεις επιχειρηματικής δραστηριότητας που μπορεί να προσδιορισθούν από το προεδρικό διάταγμα της παρα.3 του παρόντος άρθρου, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου. Με την προσέγγιση η οποία γίνεται οι ΟΥΔ αποτελούν μια περίπτωση οικονομικής δραστηριότητας σε καθεστώς προηγούμενης έγκρισης με πρόσθετους ιδιαίτερους κανόνες οι οποίοι επιβάλλονται από την ιδιαιτερότητα του αντικειμένου. Η δραστηριοποίηση όσων επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν από εγκατάσταση σε ΟΥΔ απλοποιείται εξαιρετικά καθώς η έγκριση λειτουργίας για ΟΥΔ περιλαμβάνει και την έγκριση λειτουργίας για όλα πρόσωπα που επιθυμούν να ασκήσουν συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα από τον ΟΥΔ.

Όπως σε κάθε περίπτωση έγκρισης λειτουργίας, με προεδρικό διάταγμα καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις υπό τους οποίους μπορεί να χορηγηθεί η έγκριση λειτουργίας για ένα ΟΥΔ. Με κοινή υπουργική απόφαση του υπουργού ανάπτυξης και των κατά περίπτωση συναρμοδίων υπουργών χορηγείται η έγκριση λειτουργίας για συγκεκριμένο ΟΥΔ. Στην περιγραφή του αντικειμένου του προεδρικού διατάγματος ιδιαίτερη σημασία έχει η περίπτωση (ι) της παραγράφου 3 του άρθρου 18. Με αυτή την διάταξη

καθίσταται δυνατό στο προεδρικό διάταγμα να προβλέπονται οι όροι και προϋποθέσεις υπό τους οποίους είναι δυνατόν να ασκείται από το ΟΥΔ οικονομική δραστηριότητα η οποία δεν αποτελεί αντικείμενο του νόμου κατά το άρθρο 2 αυτού. Ειδικά συνεπώς για τη περίπτωση της άσκηση οικονομικής δραστηριότητας εντός ΟΥΔ δεν υπάρχει περιορισμός ως προς το είδος δραστηριότητας που μπορεί να ασκείται αρκεί το σχετικό προεδρικό διάταγμα να προβλέπει τους όρους και προϋποθέσεις για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα και την διαδικασία και το περιεχόμενο της εκτελεστικής διοικητικής πράξης που αποτελεί μέρος της ατομικής διοικητικής πράξης για την άσκηση της δραστηριότητας του ΟΔΥ.

Με την παράγραφο 4 του άρθρου 18 παρέχεται εξουσιοδότηση για έκδοση προεδρικού διατάγματος που να εισάγει και να καθορίζει τις διατάξεις που διέπουν θέματα πολεοδομικά και χωροταξικά στο πλαίσιο πάντα του άρθρου 1. Σκοπός είναι η αποσαφήνιση και επιτάχυνση διαδικασιών και η ενίσχυση της ανάπτυξης των ΟΥΔ μέσα στο πλαίσιο του παρόντος νόμου, ακόμα και αν αυτό συνεπάγεται την υιοθέτηση επιμέρους διαδικασιών και ρυθμίσεων. Με την παράγραφο 5 δίνεται η δυνατότητα χρήσης αιγιαλού και παραλίας αλλά μόνο αν αυτό είναι απολύτως αναγκαίο για την λειτουργία του ΟΥΔ, ή την χρήση λιμένων και λιμενικών έργων. Αν απαιτείται αποκλειστική χρήση, τότε εξετάζεται αν συντρέχουν οι όροι της παροχής έγκρισης λειτουργίας σε συνθήκες περιορισμού του αριθμού τους. Αν υπάρχει αποκλειστική χρήση τότε η δυνατότητα τρίτου να προβαίνει σε χρήση των ανωτέρω επιτρέπεται μόνο με σχετική έγκριση. Αυτό είναι αναγκαίο ώστε να βεβαιώνεται ότι με τον τρόπο αυτό δεν εμποδίζεται η χρήση τους στο πλαίσιο του ΟΥΔ και σε κάθε περίπτωση η χρήση είναι σύμφωνη με το άρθρο 1 του νόμου. Σε κάθε περίπτωση όμως κοινής ωφέλειας και ιδίως αν κινδυνεύει ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός, μπορεί να επιβληθεί η χρήση του αιγιαλού ή των λιμενικών εγκαταστάσεων η χρήση των οποίων έχει δοθεί κατα αποκλειστικότητα σε ΟΥΔ.

Σύμφωνα με την παραγραφο 6 του άρθρου 18 στους ΟΥΔ μπορεί με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αιγαίου να συνιστώνται Ελεύθερες Ζώνες ή να αναγνωρίζονται Ελεύθερες Αποθήκες ή Τελωνειακές Αποθήκες ή Χώροι Προσωρινής Αποθήκευσης, η ίδρυση και λειτουργία των οποίων διέπεται από τις ισχύουσες σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Αυτό βέβαια υπό τον όρο της συμβατότητας με το δίκαιο της ΕΕ.

Η παράγραφος 9 του άρθρου 18 περιγράφει της προϋποθέσεις μεταβολής του φορέα διαχείρισης ή ίδρυσης. Προϋπόθεση για δεσμευτικότητα έναντι τρίτων είναι η δημοσιότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου.

Με την παράγραφο 10 αναφέρεται στον Κανονισμό λειτουργίας του ΟΔΥ ο οποίος ετοιμάζεται απο τον φορέα ίδρυσης ή διαχείρισης και πρέπει να δημοσιεύεται όπως προβλεπεται στο νόμο. Το πδ της παραγράφου 3 θέτει τα ελάχιστα αναγκαία ζητήματα τα οποία πρέπει να αντιμετωπίζονται από τον Κανονισμό Λειτουργίας και ο φορέας υποχρεούται να περιλαμβάνει αυτά τουλάχιστο στον Κανονισμό αλλά βέβαια μπορεί να προσθέσει και άλλα ζητήματα. Ο δημοσιευμένος Κανονισμός είναι σύμβαση προσχώρησης για όλα τα πρόσωπα που εγκαθίστανται στον ΟΥΔ. Προβλέπονται όροι για τροποποίηση του Κανονισμού με σκοπό τον περιορισμό της εξουσίας του φορέα επί των εγκαθισταμένων στον ΟΥΔ προσώπων. Σε κάθε περίπτωση βέβαια εφαρμογής τυγχάνουν και οι διατάξεις του ν.3959/2011 αλλά και του άρθρου 18^Α του ν.146/1914 .

Με τις παραγραφους 13, 14 και 15 καθορίζονται οι όροι που αφορούν την σύμβαση του φορέα με οποιοδήποτε πρόσωπο ενδιαφέρεται για εγκατάσταση στον ΟΥΔ. Η εγκατάσταση των ενδιαφερομένων μπορεί να γίνει μόνο μετά την τήρηση των υποχρεώσεων δημοσιότητας. Ο φορέας ίδρυσης .

Με την παράγραφο 16 καθίσταται σαφές οτι ο φορέας έχει την υποχρέωση

ελέγχου όσων εγκαθίστανται στον ΟΥΔ και οι αρμόδιες αρχές έχουν τον έλεγχο και εποπτεία επί του φορέα και επί των προσώπων που εγκαθίστανται στον ΟΥΔ. Συνεπώς για τον έλεγχο της δραστηριότητας όλων όσων δραστηριοποιούνται από το ΟΥΔ υπάρχει διπλός έλεγχος. Αφ' ενός μεν ο συνεχής έλεγχος από τον φορέα διαχείρισης ή ίδρυσης επί όλων όσων εγκαθίστανται στον ΟΥΔ και αφ' ετέρου ο έλεγχος από τις αρμόδιες αρχές τόσο απευθείας στους εγκατεστημένους στον ΟΥΔ όσο και στον φορέα για την επαρκή άσκηση ελέγχου επί των εγκατεστημένων στον ΟΥΔ αλλά και για τις υπόλοιπες υποχρεώσεις του ως προσώπου που ασκεί οικονομική δραστηριότητα υπό καθεστώς προηγούμενης έγκρισης.

Η παράγραφος 17 δίνει την δυνατότητα υπαγωγής στον παρόντα νόμο μορφωμάτων που έχουν σχηματισθεί μέχρι σήμερα.

Συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του άρθρου 18 εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου σχετικά με την προηγούμενη έγκριση σε όλα τα θέματα λειτουργίας των ΟΥΔ.

Άρθρο 19

Με το άρθρο αυτό τίθεται το γενικό πλαίσιο συλλογής πληροφοριών για τον έλεγχο και την εποπτεία της αγοράς. Η διαδικασία αυτή είναι εξαιρετικά σημαντική εν όψει της νομοθετικής επιλογής να διευκολυνθεί η διαδικασία έναρξης και άσκησης της οικονομικής δραστηριότητας με την ταυτόχρονη όμως ουσιαστική ενίσχυση του κατασταλτικού ελέγχου. Για να επιτευχθεί αυτό με τρόπο αποτελεσματικό επιβάλλεται να υπάρχει σαφής εικόνα των συνθηκών στις αγορές γενικότερα αλλά και της δραστηριότητας όλων των προσώπων που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες ειδικότερα. Η συλλογή, αξιολόγηση και διατήρηση των πληροφοριών αυτών είναι προϋπόθεση για την επαρκή και αποτελεσματική λειτουργία των μηχανισμών εποπτείας και ελέγχου καθώς εκτός των άλλων επιτυγχάνουν και την έγκαιρη αντίδραση της διοίκησης όταν είναι αναγκαίο. Από την άλλη πλευρά η συγκέντρωση στοιχείων είναι ένα

διοικητικό βάρος. Δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέτρο του αναγκαίου που προσδιορίζεται από τον σκοπό για τον οποίο συγκεντρώνονται τα στοιχεία. Δεδομένου ότι η συγκέντρωση των στοιχείων γίνεται για την εξυπηρέτηση δημοσίου συμφέροντος προφανώς δεν τίθεται και ζήτημα εφαρμογής των διατάξεων περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων, αν η επεξεργασία η οποία γίνεται είναι η απολύτως αναγκαία για την εξυπηρέτηση του σκοπού της συγκέντρωσης των στοιχείων όπως ανωτέρω περιγράφεται.

Αυτά αντικατοπτρίζονται και στις διατάξεις του νόμου όπου η έκταση και το είδος των στοιχείων που συγκεντρώνονται διαφοροποιούνται ανάλογα με την υπαγωγή της κάθε οικονομικής δραστηριότητας σε καθεστώς γενικών όρων λειτουργίας ή προηγούμενης έγκρισης λειτουργίας. Στην περίπτωση αυτή υπάρχει υποχρέωση παροχής πληροφοριών σχετικά με τις συγκεκριμένες κατά περίπτωση οικονομικές δραστηριότητες και θέματα τα οποία επηρεάζουν την άσκηση αυτών. Στην περίπτωση άσκησης οικονομικής δραστηριότητας που δεν υπάγεται στις δύο παραπάνω κατηγορίες αντίθετα υπάρχει μόνο υποχρέωση να τηρούν κάποιες πληροφορίες ώστε μόνο αν χρειασθεί να παρέχονται για στατιστικούς λόγους. Ανάλογη υποχρέωση παροχής και όχι μόνο τήρησης στοιχείων έχουν και οι οργανισμοί αξιολόγησης τήρησης προτύπων.

Άρθρο 20

Σε αντίθεση με το άρθρο 19 που αφορά την τακτική παροχή πληροφοριών, το άρθρο 20 αφορά την συγκέντρωση στοιχείων με πρωτοβουλία των αρμοδίων αρχών όταν αυτό είναι αναγκαίο για σκοπούς εποπτείας και έλεγχου. Οι πληροφορίες οι οποίες μπορούν να ζητούνται είναι οι απολύτως αναγκαίες για την έρευνα που γίνεται. Για μεγαλύτερη προστασία του διοικουμένου τίθενται και ορισμένες διατάξεις που σκοπό έχουν να προσδιορίσουν με μεγαλύτερη ακρίβεια τί και γιατί ζητείται και υπό ποιο νομικό πλαίσιο ζητείται. Ανάλογη υποχρέωση παροχής πληροφοριών έχουν και οι δημόσιες αρχές και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Λόγω της σπουδαιότητας της

συγκέντρωσης των στοιχείων προβλέπονται και οι αντίστοιχες διοικητικές κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεων από το παρόν άρθρο. Και στην περίπτωση του άρθρου 20 ισχύει ότι και με το άρθρο 19 σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Άρθρο 21

Με το άρθρο αυτό και εκκινώντας από τις αντίστοιχες διατάξεις του ν.3959/2011 προβλέπονται εκτενείς δυνατότητες ελέγχου που καθίστανται αναγκαίες για την αποτελεσματική προστασία του δημοσίου συμφέροντος. Οι δημόσιες αρχές μπορούν υπό τις προϋποθέσεις του νόμου να ζητούν την συνδρομή και ιδιωτικών φορέων. Αυτό είναι χρήσιμο και για την αντιμετώπιση εξειδικευμένων ζητημάτων αλλά και για την αντιμετώπιση του όγκου των εργασιών ελέγχου και εποπτείας. Η τήρηση του Μητρώου και η επιβολή προτύπων σκοπό έχει την λειτουργία του παρόντος άρθρου με τον πλέον αποτελεσματικό και διαφανή τρόπο.

Άρθρο 22

Με το άρθρο αυτό προσδιορίζονται οι υποχρεώσεις εχεμύθειας όσων λαμβάνουν γνώση πληροφοριών που αφορούν πρόσωπα που παρέχουν τις σχετικές οικονομικές δαστηριότητες.

Άρθρο 23

Για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, διαφάνεια, ομοιομορφία και προστασία των διοικουμένων καθορίζονται συγκεκριμένες διαδικασίες που τηρούνται, πρότυπα και υποδείγματα εκθέσεων.

Άρθρο 24

Το άρθρο αυτό καθορίζει τις αρμόδιες αρχές και το πλαίσιο λειτουργίας τους

ώστε να εξυπηρετούνται επιτυχέστερα οι στόχοι του νόμου.

Άρθρο 25

Το άρθρο αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό εν όψει του ότι το σύνολο των συναλλαγών του δημοσίου με ιδιώτες και μεταξύ τους, όπως περιγράφονται καθώς και όπου επιβάλλεται δημοσιότητα με τον παρόντα νόμο γίνεται με την χρήση τεχνολογιών πληροφορικής. Η παροχή αυτής της δυνατότητας είναι προϋπόθεση για την λειτουργία του νόμου. Σκοπός είναι η ταχύτητα για τη εξυπηρέτηση των διοικουμένων και η διαφάνεια για την άσκηση αποτελεσματικού ελέγχου και εποπτείας.

Άρθρα 26 έως και 33

Στο κεφάλαιο αυτό αναφέρονται αναλυτικά οι διοικητικές, αστικές και ποινικές συνέπειες για την μη τήρηση του παρόντος νόμου από την διοίκηση ή τους διοικούμενους. Οι διατάξεις καθορίζουν και τα πρόσωπα τα οποία είναι υπεύθυνα για τις πράξεις ή παραλείψεις των επιχειρήσεων ώστε να τιμωρούνται οι πραγματικά υπεύθυνοι. Σημαντική εδώ η διάταξη του ν.146/1914 με την οποία καθορίζεται ότι η μη τήρηση των διατάξεων του παρόντος συνιστά αθέμιτο ανταγωνισμό, δίνοντας έτσι την δυνατότητα σε επιχειρήσεις αλλά και επιμελητήρια να παρεμβαίνουν σε περίπτωση που κάποιες άλλες επιχειρήσεις επιλέξουν να μην τηρήσουν τον νόμο.

Άρθρο 34

Με το άρθρο αυτό τίθενται οι διατάξεις οι οποίες είναι αναγκαίες για την μετάβαση στο νέο νομικό καθεστώς και προβλέπονται οι συνέπειες της καθυστέρησης.

Αθήνα, ... Απριλίου 2014

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ

ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ